

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמנוא בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בגטיאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
חג השבועות

כס"ד, עיו"ט חג השבועות
ה' סיון תש"ע - שנה א' גליון כ'

זמני הדלקת הנרות ומיו"ט

ירושלים	הרה"צ מיו"ט	ר"ת
8:49	8:13	6:56
8:49	8:13	6:56
8:48	8:12	6:55
8:46	8:15	7:11

נא לשמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רואים מזה שמתחילת בריאת שמים וארץ היה העולם 'יראה' מדת הדין, ובמתן תורה או נעשה 'שקמה' מדת הרחמים. והוא שביאר המגן אברהם באו"ח סימן תצ"ד סק"ו, טעם למה אוכלין בשבועות מאכלי חלב, וז"ל: הטעם דאיתא בוודר (ח"ג צו) שאותן ו' שבועות היו לישראל שבעה נקיים, דוגמת אשה המיטהרת מנדתה. וידוע שדם נעבר ונעשה חלב, והיינו מדין לרחמים.

ועל פי זה מיושב שפיר למה כתוב מתחילה 'וידבר אלקים' שהוא מדת הדין, כי זה מרמו שלפני שקבלו ישראל את התורה בתחילת בריאת העולם, היה שולט מדת הדין בלבד, אבל אח"כ כשקיבלו ישראל את התורה כתוב 'אנכי הוי"ה אלקיך' כי אז שקמה הארץ שהיה להעולם קיום, ע"י מתן תורה שהוא בחינת תפארת, כמו שאמרו ז"ל (ברכות נח) 'והתפארת' זו מתן תורה. כי תפארת הוא בחינת רחמים, שכולל בו חסד וגבורה, וזהו שאמרו חז"ל הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, שזה נעשה ע"י קבלת התורה בחינת תפארת. ולטעם זו צריך שיהיה בבית דין שדין שם דיני תורה שלשה דינים, נגד הג' מדות חג"ת.

וזהו הטעם מה שהיה כתוב עשרת הדברות על שני הלוחות, כי מבואר בתיקוני זוהר (דף יא:) דתרון לוחין אינון נצח והוד. בחינת רחמים ודין, לרמוז על השילוב של מדת הדין והרחמים שנעשה בקבלת התורה, והיינו טעמא שהביאו שתי הלחם בחג השבועות.

(נאמרו בחג השבועות תשנ"ח לפ"ק)

וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. אנכי הוי"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מפית עבדים (כ א-ב). צריך להבין למה מתחילה כתוב שם 'אלהים' בחינת דין, ואח"כ כתוב שם 'הוי"ה' בחינת רחמים. ועוד צריך לדעת למה נכתב עשרת הדברות על שני הלוחות ולא על לוח אחד. וכן בקבלת התורה קבלו בני ישראל שני כתרים (שבת פח). ושצריך להביא שתי הלחם בחג השבועות, רואים שבקבלת התורה הכול היה בשנים.

ויכולים לומר שרש"י כתב בתחילת פרשת בראשית, וז"ל: 'ברא אלהים' ולא אמר ברא ה'. שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים (בראשית ב ד). וזה שאיתא באדרא רבא (ח"ג קמז:), תניא אמר רבי שמעון לחברייא, עד אימת נתיב בקיימא דחד סמכא. היינו שמתחילה היה העולם בחד סמכא בקו אחד, שהיו הספירות זה על גב זה בחינת דין, שלא היה מיזוג בג' קוים בחינת רחמים.

והנה זה אמרו חז"ל במסכת שבת (דף פח), אמר חזקיה, מאי דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה ושקמה (תהלים עו ט) אם יראה למה שקמה. אלא בתחילה יראה ולבסוף שקמה, ולמה יראה כדריש ריש לקיש דאמר ריש לקיש, מאי דכתיב 'יום הששי' ה' יתירה למה לי, מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית, ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו.

ליקוטי דיבורים

קריאתנו בענין התורה והמצוה ונתנה למשה רבינו על דרך קריאת המצות ונמסר לו על פה קריאתה בשמות. וכן יכתבו השם הגדול שהזכרתי [שם ע"ב] כולו רצוף ויתחלק לתיבות של שלש אותיות ולחלקים אחרים רבים כפי השמוש לבעלי הקבלה.

ולכן י"ל שזהו שענה להם משה רבינו, שהקב"ה נתן לי את התורה בצירוף הוה שיש בו מצות, אבל לכם נשאר צירוף אחר ולא נתן לנו את תורתכם, וזהו מדויק במה שאמר 'תורה שאתה נתן לי'.

ליקוטי דיבורים תשס"ו

אפשר לתת טעם למה קראו חז"ל חג השבועות בשם עצרת. משום שלפני מתן תורה היה כל אחד עושה מה שרצה איש הישר בעיניו יעשה, אבל לאחר מתן תורה, התורה עוצרת אותו מלעשות כל מה שרצה לעשות, כי צריך לעשות מעכשיו הכול על פי התורה.

ליקוטי דיבורים תשס"ה

אמרו חז"ל במסכת שבת (דף פח:) שבשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם מה לילוד אשה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא, אמרו לפני חמודה גנוזה שנגזזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו, ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ, אשר תנה הודך על השמים, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה החזיר להן תשובה וכו', אמר לפני רבונו של עולם תורה שאתה נתן לי מה כתיב בה 'אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' אמר להן למצרים ירתם, לפרעה השתעבדתם.

צריך להבין מה התשובה שהשיב משה וכי לא ידעו המלאכים לכאורה מה שכתוב בתורה, אלא שזה ידוע מה שאיתא בהקדמת הרמב"ן על התורה, וז"ל: ונראה שהתורה הכתובה כאש שחורה על גבי אש לבנה, בענין הוה שהזכרנו היה שהיתה הכתיבה רצופה בלי הפסק תיבות, והיה אפשר בקריאתה שתקרא על דרך השמות, ותקרא על דרך

דברי תורה מרבתינו ז"ע

ממושבתיכם תביאו להם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהינה תמץ תאפינה בפזרים להוייה (ויקרא כג יז).

בשבועות יום קבלת התורה בא שתי לחם מחמץ. להורות שעל ידי התורה יכולין להמתיק דיני הנחש, ולעשות מוצר הרע יצר טוב, שכל כחותיו יהיה קדוש מסייע לעבודת האל ב"ה וב"ש. אבל חוץ מקדושת יום הגדול הזה נאסר [חמץ] בהקרבן, כדי שלא יינקו הקליפות מהקדושה חס וחלילה. ואף בקדושת יום הגדול אינו עולה לריח ניהח על המזבח, אלא ניטל לעושי מצוה ונתקדש בקדושת הקרבן, ואז החמץ אמיתי שהוא בחינת הרע שבארבע יסודות, ובחינת הרע שבצלם, [שגורם] לעבור הלילה על תרי"ג מצות, נשרף על גבי המזבח על ידי קדושת הקרבן, והלחם נאכל לכהנים וחוזר לקדושה בקדושת קרבן.

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

שמעתי מאמו"ר רבי אליעזר צבי מקאמרנא שליט"א שאמר בשם אאמו"ר רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זצלה"ה בעל המחבר ספר הקדוש 'נוצר חסד', 'זאת תורת האדם' (במדבר יט יד). כי ספרות העומר הוא ז' שבועות, ובכל שבוע צריך לבין האדם ז' ספירות שלמות, ועד שבועות קבלת התורה צריך שיהיה אדם השלם. וזה 'זאת תורת האדם' מקודם צריך להיות אדם ולא היה רעה ח"ו, ואם הוא אדם השלם סור מרע, אז הוא יכול לקבל התורה עשה טוב.

(קובץ צפונות מרבי פנחס נתן מרדיק זצ"ל)

הנה חכמינו ז"ל אומרים (מנחות צטו), הקורא קריאת שמע שתי פעם ביום יוצא לימוד התורה. וזהו מרומז בפסוק 'ויקם עדות ביעקב' (תהלים עה ה) הם אנשים שהם במדרגה קטנה הנקראים בשם 'יעקב' יוצאים לימוד התורה בקריאת שמע שנקרא 'עדות'. 'ותורה שם בישראל' מי שהוא במדרגת 'ישראל' מקיים לימוד התורה בעסק התורה דוקא, ולא רק בקריאת שמע שנקרא עדות. וזה מרומז בשם 'שבועות' שהוא ר"ת ו'יקם עדות ב'יעקב ו'תורה ש'ם בישראל.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

הנה מובאר בספר ליקוטי תורה ממרן הרח"ז ז"ע על מ"ק 'ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל' (תהלים עה ה) 'ויקם מספר יוסף' 'עדות ביעקב' ר"ל קדושת יוסף ונסיונו הנורא במצרים עדות היא ליעקב, כי כל זרע יעקב קדושים, כמו"ש (שם קכ ד) שבטי י"ה עדות לישראל, והוא עשה הכנה עבורם במצרים. ועי"ז 'ותורה שם בישראל' ע"י קדושת יוסף זכו לקבלת התורה, ע"י ג' ימים דפרישה מן אשה (שמות יט טו). וזה מרמז השם 'שבועות' שהוא ר"ת ו'יקם עדות ב'יעקב ו'תורה ש'ם בישראל.

(בית אבות' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

נראה לי מעם הגון מה שנוהגין לשמוח עשבים בחג השבועות, יען כי השל"ה הקדוש מביא מעם מדוע חג הזה נקרא חג השבועות, כי שב"ע נומריקון ש'בועות ב'יכורים' ע'צרת ג' שמות שנקרא החג הזה. ולפי"ז יש לרמוז כי שב"ע הוא אותיות ע"ש"ב, ועל כן נוהגין לפזר עשבים בחג הקדוש הזה.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

מעם שאוכלים מאכלי חלב בחג השבועות מפני שחל"ב מספרו מ', לרמוז כי משה רבינו ע"ה היה מ' יום בשמים לקבל את הלוחות שבהם כת"ר תיבות כמנין כת"ר מצות, כי מחג השבועות התחילו המ"ם יום.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

איתא במסכת פסחים (דף סח:): רב יוסף ביומא דעצרתא אמר, עבדי לי עגלא תלתא, אמר אי לא האי יומא דקא גריב, כמה יוסף איכא בשוקא. וצריך להבין למה אמר 'האי יומא' מה זה תלוי באיזה יום היה, הרי העיקר הוא התורה שקיבלנו. ואפשר לומר בהקדים לפרש מ"ק 'ויאמר יעקב מכרה כיום את ברתך לי' (בראשית כה לא), למה נקט הלשון דוקא 'כיום' כמו שהקשו מפרשי התורה. ולי

נראה לפרש, כי כבר כתבתי כמה פעמים ממרן הגאון האלוקי בעל האור החיים הקדוש זצלה"ה וזיע"א, שכתב בפרשת ואתחנן על הפסוק וידעת היום והשבות אל לבבך (ד לט), שזה איתא במסכת אבות (פ"ב מ"י) ושוב יום אחד לפני מיתתך, שהאדם צריך לעשות תשובה קודם שיצא מן העולם, שאם חטא יתכפר לו ע"י התשובה שעשה, ואם לא יעשה תשובה בזה העולם, או לא יוכל לעשות תשובה בעולם הבא, ולכן אדם הישראלי שאינו יודע כמה ימים ושנים הוא יכול לחיות,

בשביל זה צריך להיות כל ימיו בתשובה, דילמא זה היום הוא היום האחרון בעולם, ועי"ז הוא יכול לקיים את המאמר ושוב יום אחד לפני מיתתך. וזה שאמר 'ידעת היום' שהאדם צריך לידע שאין לו רק את היום הזה, וממילא הוא צריך לעשות תשובה, כי שמא למחר הוא מת ואי אפשר לו לעשות תשובה, וזהו

'השבות אל לבבך' כל ימך דרפח"ח ושי". וזה אמר יעקב לעשו 'ויאמר יעקב מכרה כיו"ם' שאני יש לי את הידיעה שאולי נשאר לי חיים רק כיו"ם הזה ולכן אני יכול לעשות תשובה, אבל לך אי אפשר לעשות תשובה, 'את ברתך לי' שאני מקדים לעשות תשובה. ובוהו אפשר להבין את מאמר הגמרא למה אמר רב

יוסף 'האי יומא', לפי הג"ל יובן שע"י קבלת התורה, נבין שאולי יש לנו רק האי יומא בלבד, ולכן אני בתשובה כל יום, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות יז.) תכלית תורה תשובה ומעשים טובים.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

הנהגות לחג השבועות

אין לומר ולא ללמוד משניות בליל שבועות

איתא בבוה"ק (ח"א ה.) בההיא ליליא דכלה אודמנת למהו לימא אחרא גו חופה בבעלה, למהו עמה כל ההוא ליליא, ולמהדי עמה בתקונהא דאיהו אחתקנת, למלעי באורייתא מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובמדרשות דקראי, וברזי דחכמתא, עכ"ל. בכאן אמר תורה נביאים כתובים, ועל פי זה נסדר סדר על פי מרן האר"י לומר תנ"כ, ובפרשת אמור (ח"ג צה.) אמר דבעי ליה למלעי בהאי ליליא אורייתא דבע"פ, ועל פי זה סדר איזה מסדר משניות, חוץ מזה שאין ללמוד כלל משניות בלילה הזה מכמה טעמים, מכל שכן לומר משנה משנה מכל מסכת שאין לזה לא מעם ולא ריח, ומרן הרב בית יוסף [שלמד משניות בליל שבועות, זה] מחמת שהיה רגיל להיות לו התגלות על ידי משניות היה לומר משניות [כמוכא בהקדמתו לספר מגיד מירושם], אבל חוץ ממנו אין לומר כלל ולא ללמוד אפילו פרק משניות בלילה הזה, וכל אחד ילמוד תורה שבע"פ לפי השנתו, גמרא וזוהר ודרשות דקראי ואידרא כפי היכולת, דנשא, או ההאוני, או דמשפטים. וכבר בימי חורפי היה לי פתחון פה בפילפול גדול לפני דודי מורי רבינו צבי שלא לומר ולא ללמוד משניות בלילה הזאת, והוא החזיק מאד שילמוד משניות ויאמר, ופלפלתי עמו הרבה בחכמה שאסור לומר, ולא הודה לי, והיה זה ביום שבת שבילילה היה ליל שבועות, ובשנה השניה ערב שבועות נכנסתי לפניו על איזה ענין, ואמר לי בני אייזיק שלשים שנה למדתי ואמרת משניות בלילה הקדושה דשבועות, איברתי וזותי שאסור לומר וללמוד משניות כדברך, והודה לי בפנים נהורין,

ואמר לי כבר הזהרתי את התלמידים שלא יעיינו כלל במשניות בלילה זאת כי זאת קודש לה' למעלה למעלה והבן היטב.

(זוהר ח' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

ליזהר שלא יפסיק בשום שיחה עד אחר תפלת מוסף

ליזהר באזהרות של מרן אלקי קדוש הקדשים הריב"ש טוב שלא יפסיק בשום שיחה בעולם עד אחר התפלת מוסף, כי אז נגמר עליות כל קשומי חתן וכלה מה שהתחילו בלילה לכונום בהם, ואם יש בו כח להתפלל באור הבוקר ולא יפסיק כלל בשום שינה מה טוב, אבל עתה בדורות הללו שאין בבני ישראל הקדושים כל כך כח ומוח להתפלל בהשכמה, עכ"פ לא יפסיק שום בר ישראל עד הבוקר בשום שינה בעולם אפילו רגע אחת והוא עד שיטבול במים חיים בקדרותא דשחרא, ואחר סדר זה מותר להניח לישן עד קודם זמן התפלה, ולא יפסיק בשום דבר הגשמי בעולם מעת המבילה של קדרותא דשחרא עד סוף כל התפלה של שחרית ומוסף, כי אז הוא עת רצון גדול להתפלל ולדבק באמונה ובמתן גדול ביוצר בראשית.

(דמשק אליעזר' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

ליזהר מאד באמירת 'אהבה רבה'

וליזהר מאד באמירת אהבה רבה קודם ק"ש שיהיה בכונה גדולה ובדביקות הבורא ב"ה אין שיעור, שיהיה קשה להוציא כל תיבה ותיבה מחמת אהבת הבורא באמונה שלימה בהתפשטות הגשמיים מכל וכל.

(דמשק אליעזר' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

יומא דהילולא

רבינו איש האלקים קודש הקדשים אור שבעת הימים רבי ישראל ב"ר אליעזר זיע"א

הבעל שם טוב ו' סיון יו"ט הראשון של חג השבועות תק"כ

הבאנו מדברי רבינו המהרי"א מקאמורנא זי"ע מש"כ בספריו הקדושים

נתנו לו ששים גיבורים

מרן אלקי הרב ישראל בן אליעזר, אמר שנשמתו לא רצתה לירד לזה העולם, מפני הנחשים השרפים שיש בכל דור, שלא יכול לקום מפניהם, חלילה שלא יחלישו דעתו כל כך, עד שיתבטל חלילה. ונתנו לו ששים גבורים, נשמות צדיקים, לשמרו, ואחד מהם היה הגאון מוהר"ר מאיר בעל מחבר ספר שו"ת מאיר נתיבים וכדומה.

נתיב מצותיך

השגה כמו מלאך

מיום שנולדו מרן האר"י והריב"ש טוב, היה להם השגה עצומה, ורוח הקודש עד שזוכים להקראות מלאך ממש, כמו אליהו ואלקנה שנקראו מלאכים.

זוהר חי

מעין החכמה

זוהר היה מדרגת מרן אלהי אור ישראל הבעש"ט בתכלית, בעקירת כל המחשבות הגשמיות, ודביקותו למעלה, ועל ידי זה, ראה מסוף העולם ועד סופו, ושמע כרוזין של מעלה, ועשה אותות ומופתים לעיני כל ישראל, ושינה כל הטבעים כמו רבי חנינא בן דוסא, והכל בדבור פיו. דברים מבהילים לא נראה מימות התנאים. ורבו שלמדו חכמה, היה אחיהו השלוני הנביא ודבור קטן מדבריו הוא מעין החכמה, הקדמה אמיתית לכל כתבי מרן האר"י, והיה מלא חכמה, ויראת חטא וחסידות, וענוה על כולם. שהיה ממש נחשב כאין בעיניו, ורוח הקודש ושכינה, שורה עליו בקביעות, ברגע קטן צפה בכל ההוה שבעולם, והיה לו עליות נשמה, ועליות פרד"ס, השגה ממש של רבי עקיבא וחביריו, וגילו אליהו ומלאכים ונשמות, ולמד לנו דרכי השם הנכבד והנורא, ואחריו נלך עד ביאת ינון.

נוצר חסד

העולם במעלות רוממות

מרן אור שבעת הימים הריב"ש טוב אמר בפיו, כל זמן שאני בעולם, העולם עומד במעלות רוממות.

זוהר חי

בכל תנועה יחודים נוראים

מרן היה גאון מופלג, ועוסק בתורה כל ימיו, ושבחו מי ימלל, מי ידמה לו. וסיפרו לי מגידי אמת, שתלמידו הקדוש רבינו הכהן הגדול יעקב יוסף, אמר קודם פטירתו, שמבקש מאת השי"ת: הלוואי שארוויח בכל מעשי הטובים, בכל תורה ומצות של כל ימיו, בעולם הבא, מה שהרוויח מורי מרן האלקי הבעש"ט, ביחודים שעסק בעת עישון פעם אחד את הליקע ציבעך. כי בכל תנועה ותנועה הוא מייחד

יחודים נוראים, ולא הזיז אבר קטן בלתי יחודים. ורוב קדושתו מי ימלל, ומי ידבר ומי יערוך.

מעשה השם

אַתְּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דְּבַר הוֹי"ה אֵל כָּל קְהֻלְכֶם בְּהַר מִתְנַזֵּר הָאֵשׁ הָעֵנָן וְהָעֶרְפֶּל קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יָסֵף (דברים ה יח).

עין רש"י ז"ל, קולו חזק וקיים לעולם. מבואר שמי שמקדש עצמו יזכה לשמוע קול ה' שקיים לעולם, כמו שזכה מרן הקדוש האר"י בעל שם טוב עם התלמידים כידוע ומפורסם, שזכו לשמוע הקולות והברקים וקול שופר חזק, באמירת 'אנכי' עם כל הרוזן סתימין עלאין, וכן רש"י ז"ל היה לו זה המדרגה כפי הנראה מדבריו, ובן כל יוצאי הלציו.

היכל הברכה

פושט צורה ולובש צורה

שמעתי מאת הרב הגדול מוהר"ר נחמן אב"ד דקאלימייא זצ"ל, שסיפר למורי דודי רבינו צבי [מזידיטשוב] בליל שבת. את גדולת מרן אור צח אור קדמאה הריב"ש טוב. ואותותיו ומופתיו, גדולות ונוראות, שעשה לעיני כל ישראל, אמר: בעת היותו ילד קטן, ומרן עמד בעמידה, תפלת שמונה עשרה שחרית בלי תנועה, והיה מכוסה פניו בטלית, רץ תחתיו וראה את פניו, בכל רגע נשתנה הגונון, ברגע אחד לא נשאר בו טפת דם, נתלבן כשלג, והיה [מראה] גר"יין ובל"א כ[מראה] מת, וברגע היה אור פניו מאירין, כשמש בנהורין עליונים, בכל רגע נשתנה לגוון אחר, ומגודל הפחד והאימה אחזו קדחת חמה מאד, לאיזה ארבעה שבועות, מגודל החרדה שנפלה עליו, וריפאו מרן.

זוהר חי

תפלה בדרך נס

היה מדרגות מרן בקביעות בכל תפלה, מופשט עד שלא היה יודע כלל מהותו, ולא יכול למללא, אלא בדרך נס היו שפתותיו מרחשין התפלה.

זוהר חי

יראת מלאך

פעם אחת היה דבר למרן הריב"ש לישאל את פי הס"ם, והורידו לעולם הזה, [ושאל ממנו]. ואחר כך ראה [מרן] שדעתו לעשות איזה היזק להעיר, והשביע אותו באיזה שם שלא יזיק, וכשהזכיר לו השם, היה רועד ומתיירא, ומזדעזע מאימתי דמאריה, ואמר מרן, שלמד ממנו עד כמה צריכין לירא מן השם יתברך.

זוהר חי

עולם הניגון

סיפר לי מורי חמי הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפניטשוב זלה"ה, שפעם אחת שאל את מרן הבעש"ט הקדוש אחד מתלמידיו, מה יהיה גורלי ועסקי? ואמר לו מרן שיהיה חזן! ויאמר לו אין אני יכול לנגן, ואמר לו מרן, אקשור אותך בעולם הניגון, ותוכל לנגן. וסיפר לי מורי חמי שהוא בעצמו היה מכיר את החזן הנ"ל, ולא היה בעולם מנגן נפלא כמוהו. ופעם אחת בא החזן הנ"ל, אל רבינו אור שבעת הימים מו"ה רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, עם שני משוררים, אחד נקרא באס ואחד נקרא סתם זינגער, והיתה מבוכה בין רבינו הנ"ל, ובין בנו הצדיק רבי אלעזר, אם יכבד את החזן לקבל שבת, כי היה ירא הקדוש שלא יבלבל אותו החזן מקדושתו, ומגודל פחד קדושת מרן אלקי כי נקרא חזן של הבעש"ט, הסכימו בהכרח לכבדו, ויהיה מה שיהיה. וכשהתחיל החזן להתפלל, שלח רבינו הנ"ל שהזינגער ילך לו, והחזן והבאס יחד יקבלו שבת, ואח"כ שלח רבינו הנ"ל, שיפסיק ואל יתפלל עוד לפני התיבה, כי ירא שיתבטל ממצאיות מגודל אור וקדושה והארות אלקיות שהיה נפתח לרבינו אלימלך, על ידי שירות של צדיק זה. ואחר כך כיבד אותו רבינו מאוד בכל השבת, אך לא היה מתפלל לפני התיבה.

מדרגות הבעש"ט

ובמוצאי שבת קרא הרבי ר' אלימלך לחזן, שיספר לו ממדרגתו ומקדושת מרן אלקי אור ישראל, וסיפר לו ענינים נוראים, לא שמעתן און. ועיקר סיפורו היה, האיך היה יראתו ואהבתו של מרן את אלקים, ואיך היתה עליית נשמתו בהקץ ובלי זעזוע, בכל העולמות, לצפות בכל חדרי תורה ומרכבה. וכשהיה אומר הלל הגדול, לא אמר כל פרק מהשיר, עד שראה המלאך של אותו הפרק, ושמע נעימת שיר שלו, ואמרו ביחד. וקדושתו ופרישתו היה נורא מאוד מיום הוולדו, ואיך היה מדבר עם נשמות הצדיקים, ועם אליהו ז"ל, ובפרטות עם מרן אלקי האר"י ז"ל שהיה שכיה אצלו בכל שעה. ופעם אחת שאל מרן הריב"ש את מרן האר"י ז"ל, מפני מה דיבר הסודות כל כך באתגליא, ולא בדרך עבודה? והשיב לו, שאם היה חי עוד שתי שנים, היה הכל מתוקן. וגם סיפר לו החזן, איך מרן היה מדבר עם המשיח, ועם רעיא מהימנא, ומה היתה תשובותיהם אליו, והיה בקי במעשה בראשית, ובמעשה מרכבה, ובכל התורה כולה, ובשיחות כל ברייה, ובשיחות מלאכי השרת, והיה מלא אהבת השם ויראת השם, ומידות טובות חסידות וענוה ואהבת ישראל.

קבלת התורה

ואחר כך עמד החזן הצדיק על רגליו, והעיד, שפעם אחת למדו התלמידים תורה, לפני מרן אלקי, וליהטה אש סביבותיהם, עד שנודככו כל כך, וקיבלו תורה מפי מרן, כדרך שקיבלו

<<<<

ישראל על הר סיני, בקולות וברקים וקול שופר חזק מאוד ממש, הכל כמו בהר סיני. (כי אותן הקולות לא נתבטלו כי הם אלקות, וזה לדעתי פירוש הפסוק 'קול גדול ולא יספי' (דברים ה יח), אלא שצריך קדושה וזיכוד). והשיב רבינו הנ"ל: זה לא השגתי! ואין זה תימה, כי עבודת וקדושת ישראל מרן אלקי, היה גדול מאוד ומאוד ובפרט שהיה עבודתו וקדושתו, על הנהר דניעסטער מקום טהרה, ומפי אחיה השילוני, אשרי יליד אשה שזכה לכך. והבינו היראים ששמעו זאת, שכל הנזכר לעיל היה גם כן לרבינו אלימלך זי"ע או מעין זה.

מעשה השם

איש אלהים

סיפר מורי חמי הצדיק. כי בעת שהיה מרן אלקי קודש הקדשים הבעש"ט, מתבודד על ההרים הרמים, בדביקות ה' אלקיו, ולמד עם רבו אחיהו השלוני הנביא הידוע, הסכימו כת אחת של ליסטטים להרגו, וישבו מרחוק לראות מעשיו, וראו שהולך מהר להר, וההרים נדבקים זה לזה בעת שהולך מהר להר, לבל יפול בהגאי שביניהם, שהיה משופע מאד, ונפל עליהם אימה ופחד, ובאו לפניו ואמרו לו: איש אלקים! אם תרצה לך עמנו בדרך קצרה לארץ הקדושה, ותשוקת מרן לארץ הקדושה היתה גדולה מאוד, והלך עמכם, ובאו למקום מעבר קצר ומסוכן מאוד, ולא רצה לסמוך על נס, וחזר לאהלו, לקשר נפשו באלקיו.

מעשה השם

יאמר לגליד וידליק

סיפר לי מורי וחמי רבי אברהם מרדכי מפניטשוב, ומעיד אני עליו שלא היה משנה בעד כל חללי דעלמא. שסיפר לו זקן אחד, איש צדיק תלמיד מרן, ואמר לו: בני פעם אחת הלכתי עם מרן הבעל שם טוב למקוה בלילה, בימי החורף בעת קור גדול, אשר מן הגגות נמשך הגליד ונקרא סאנפיל, והמקוה נתחמם תיכף על ידי יחודים, (וענין זה היו יכולין כל בית מרן, לחמם המקוה בחום גדול) והיה שוהה איזה שעות בתוך המקוה, ואמרת לי: רבינו הלא הנר הולך וכובה? והשיב לי בזה הלשון: דארנע נעם א צאפין און צינד איהם אהן, מי שאמר לשמן וידליק יאמר לצאפין וידלוק!. ופירושו בלשון הקודש, שוטה! קח את הגליד המחובר על פי הגג בימי הקור והדליק אותו. ואמר אותו זקן, שהיה הגליד דולק והולך עד שהולך את מרן אלקי בביתו

אחר שעה ושתיים, וכאשר באנו לביתו שהיה שם נר דולק, נשארר מעט מים בידו, שנפשר מחום האור שדלק, עד כאן שמעתי ממורי וחמי. ותאמינו אחי בזה ובכל המעשיות שהם אמת כמו ה' אלקיכם אמת.

מעשה השם

ויהי קול השפך הולך וְהוֹק מֵאֵד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנו בְּקוֹל (שמות י"ט)
העידו תלמידי רבינו מרן הקדוש ישראל בן אליעזר זצלה"ה, שזיכרו אותם כל כך, עד ששמעו מעמד הר סיני בקולות וברקים וקול שופר חזק מאד, ושמעו 'אנכי ה' אלהיך' כל הדברות מפי הקב"ה.

היכל הברכה

מים מסוגלים, והאיך עשה כל הנפלאות

סיפר לי מורי חמי, מה שסיפר לו רבינו אור שבעת הימים מו"ה רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב תלמיד מרן, שפעם הלך הוא ושני תלמידים, עם מרן בשדה, והגיע שעת המנחה ואמרו לו, אין לנו מים לנטילת הידיים לצורך התפילה, ולקח מרן המטה והכה בארץ, ונבקע שם מעיין אחד ונטלו ידיהם והתפללו. והוא נובע עד היום סמוך לעיר מעזיבוש, ועד היום קוראים אותו הערלים, "בעל שמסקי קערניצע"! ומסוגל המים, למי שיש לו קדחת שלישית, נירפא מיד. וכן עשה מרן הבעל שם טוב כמה דברים נפלאים, לא נראה ולא נשמע מימות תנאים, רבי שמעון בן יוחאי, ורבי חנינא בן דוסא וחבריו, וכל זה על ידי דביקותו בכל רגע באלהיו, וכל זה הוא חלק קטן, כטפה לכל המעשה הגדול שעשה מרן לעיני כל ישראל, בלי שום שם.

מעשה השם

צוואת הבעש"ט

בהושענא רבה אחר החתימה, קודם הסתלקות מרן הריב"ש זצ"ל, אמר לתלמידיו, הכינו לכם רב ומורה להאיר לכם, כי בשנה זאת אני הולך לעולמי, והם היו תלמידים בחורים צדיקים, ועדיין לא שמשו כל צרכם את צרכם, ואמרו לו תלמידיו, רבינו אור ישראל, שמענו כי במדינה זו יש צדיק אחד אשר על כן אנו שואלים, אם נוכל להתקרב אליו, והשיב להם שתסעו אליו ותבואו אצלו כשיתפלל תפילה פלונית, ואחר כך תנסו אותו, ותשאלו אותו שיאמר לכם שום עצה להסיר הגדלות והגאווה, אם יאמר לכם שום עצה אין בו ממש, ואם

ישיב אתכם: השם יעזור כי אין עצה על זה, תקרבו נפשיכם אצלו, כי תדעו נאמנה כי צדיק גמור הוא! ונסעו שמה, וכן היה כנ"ל ושאלו אותו כנ"ל, והשיב, רבותי חביבי אהובי, מה אומר לכם אין לזה שום עצה, כי יש מי שמשפיל את עצמו עד עפר, והכוונה הפנימית הדקות היא גאווה וזדון לב, ויש להיפך מי שמתנהג בגדלות ולבו נשבר, אין לזה שום עצה, אך השם יעזור ברוב רחמיו. ונתקשרו בו באהבה, כפי צוואת מרן האלקי זכותו יגן עלינו אמן.

מעשה השם

דיבור האחרון

מרן אלקי קודש הקדשים, אור שבעת הימים, רבינו הקדוש, אור צח, אור קדמון, אור בהיר שלא קם כמוהו מימות התנאים והגאונים, אשר החיה את נפשינו, וגאל אותנו מן היצר ומרשת הסטרא אחרא, ומטעות קליפות נגה, הבל וריק, ודיבר נפשינו באור עליון אור החיים, רבינו אור נפשינו הרב ישראל בן אליעזר, יצאה נשמתו בטהרה באמרו: אלקי רבון כל העולמים אל תבואני רגל גאווה.

נוצר חסד

דברי תורה אחרונה

מרן הקדוש הריב"ש טוב, אמר כחצי שעה קודם פטירת נשמתו, אל תבואני רגל גאווה. ואמר 'והתמכרתם שם' בלבד 'לאיביד' (דברים כח סח), שאתה תחשוב בכל עת בלב נשבר, ותחשוד אותך שאתה נמסור ומכור 'לאיביד' ליצר הרע, 'לעבדים ולשפחות' כי כל מעשיך לקבל פרס, בבחינת עבד ושפחה, כל זה תחשוב בלבך, כי 'והתמכרתם' כתיב, ולא כתיב ונמכרתם, בלבבכון תחשבון דאתון זבינין, ואז 'ואין קנה' לית מאן דיכיל לשלטאה עלייכו עיין זוהר חדש. ואמר בזה הלשון: 'ואין קנה' כשתהיה ללבכם נכנע ונשבר ושפל, כי תחשוב בלבך שאתה מלא רע, ונמכור ומסור ביד הרע, וכל מצותיך הם לקבל פרס, 'לעבדים ולשפחות' הולכין, ועדיין לא עשית רצון ותענוג לבוראך מימך, אז 'ואין קנה' וועט נישט קיין מאכט [שלטון], און קיין שליטה, האבין אויף דיר, קיין שום רע, קיין משטיין ומקטרג, און דיא וועסט דבוק זיין בחי החיים. ובזה יצאה נשמתו ביום ראשון של חג השבועות קודם התפלה שנת שכ"ר לפ"ק.

היכל הברכה

שובע שמחות

ברכת מזל טוב
להר"ר חיים בקר
להולדת בתו

ברכת מזל טוב
להר"ר ישעיה אברהם רבינוביץ
לארדסי בתו

מליצתה משעו וההחזקה גלוו בקבלת חזרה ההחזקה גלוו